

Týždeň od 29. augusta do 3. septembra 2010

ZÁCHRANA PRE VŠETKÝCH

TEXT NA TENTO TÝŽDEŇ: Rim 9

ZÁKLADNÝ VERŠ

A tak sa teda zmilúva, nad kým chce, a zatvrdzuje, koho chce. (Rim 9,18)

„Ako je napísané: Jákoba som miloval, ale Ezava som nenávidel... Mojžišovi hovorí: Zmilujem sa, nad kým sa zmilúvam a zľutujem sa, nad kým sa zľutúvam.“ (Rim 9,13.15)

O čom tu Pavol hovorí? Kde sa stratila slobodná vôľa človeka, ktorá dáva zmysel všetkému, čomu veríme? Nemáme azda právo rozhodnúť sa pre Boha, alebo ho odmietnuť? Chcú nám azda tieto verše povedať, že niektorí ľudia boli vyvolení na záchranu, no iní budú zatratení bez ohľadu na ich slobodnú voľbu?

Odpoveď na tieto otázky nájdeme ako zvyčajne v širšom kontexte toho, čo Pavol hovorí. V tejto časti listu sa Pavol snaží poukázať na Božie právo určiť, kto bude patriť medzi jeho „vyvolených“. Boh sám nesie hlavnú zodpovednosť za evanjelizáciu celého sveta. Prečo by si teda nemohol vybrať za svojich spolupracovníkov tých, ktorých chce? Ak tým nikomu nebráni v možnosti byť spasený, jeho konanie nie je v rozpore s princípom slobodnej vôle. Nepopiera to ani veľkú pravdu o tom, že Kristus zomrel za všetkých ľudí a túži, aby bol každý zachránený.

Ak budeme 9. kapitolu listu Rimanom vnímať tak, že sa nezaobera osobným spasením tých, o ktorých hovorí, ale ich povolaním k zvláštnej úlohe, potom sa nám nebude javiť taká problematická.

PAVLOVA TÚŽBA

Hovorím pravdu v Kristovi, neklamem a dosvedčuje mi to moje svedomie v Duchu Svätom, že mám veľký žiaľ a neprestajúcu bolesť v srdci. Želal by som si totiž byť sám prekliaty a odlúčený od Krista pre mojich bratov, mojich príbuzných podľa tela. Sú to Izraeliti, im patrí synovstvo aj sláva, aj zmluvy, im bol daný zákon aj bohoslužba, aj prislúbenia. Ich sú otcovia a z nich pochádza podľa tela Kristus, ktorý je nad všetkými, Boh požehnaný na veky. Amen.

To však neznamená, že Božie slovo stratilo účinnosť. Ved' nie všetci, ktorí sú z Izraela, sú Izrael. Ani deťmi nie sú všetci len preto, že sú potomstvom Abraháma, ale: Podľa Izáka sa bude volať tvoje potomstvo. To znamená, že Božími deťmi nie sú deti tela, ale za potomstvo sa pokladajú deti prislúbenia. Lebo toto je slovo prislúbenia: O tomto čase prídem a Sára bude mať syna. Tak to bolo nielen pri nej, ale aj pri Rebeke, ktorá počala od jedného muža, od nášho otca Izáka. Ale keď sa deti ešte ani nenarodili a neurobili nič dobré, ani zlé – aby zostalo v platnosti Božie vyvolenie, o ktorom bolo vopred rozhodnuté, ktoré nezavisí od skutkov, ale od vôle toho, kto povoláva, – bolo jej povedané: Starší bude slúžiť mladšiemu, ako je napísané: Jákoba som miloval, ale Ezava som nenávidel. (Rim 9,1-12)

Boh chcel mať na zemi svojich „misionárov“, ktorí prinesú svetlo evanjelia do temnoty pohanstva. Vyvolil si preto Izraelitov, aby boli „modelovým národom“ a priťahovali tak ostatných k nemu. Izrael mal predstavovať Boží charakter okolitému svetu. Názorné naučenia z obetnej služby mali aj ostatným národom poukazovať na Mesiáša, ktorý ich túži zachrániť. Vzmáhajúci sa národ mal postupne naplniť tento svet úžasným posolstvom.

V 9. kapitole listu Rimanom sa Pavol snaží ukázať, že si nemáme myslieť, že Božie plány a zaslúbenia zlyhali. Stále sú tu ľudia, s ktorými Boh chce spolupracovať. Tento koncept práce s verným ostatkom Pavol ilustruje príkladmi zo židovských dejín. Ukazuje, že Boh si vždy vyberal svojich spolupracovníkov: (1) Boh neuzavrel zmluvu so všetkými Abrahámovými potomkami, ale vyvolil si potomstvo Izáka. (2) Nevyvolil si ani všetkých potomkov Izákových, ale len Jákobov rod.

Je dobré všimnúť si aj to, že správny genetický pôvod ešte sám osebe nezaručuje spasenie. Môžete patriť do správnej rodiny alebo do správnej cirkvi, a napriek tomu byť zatratení. Rozhodujúca je totiž viera, ktorá sa prejavuje v láske, čo je dôkaz o tom, kto naozaj patrí medzi „deti zaslúbenia“. (Rim 9,8)

📖 „Ved' nie všetci, ktorí sú z Izraela, sú Izrael...“ (Rim 9,6) Aké posolstvo má tento text pre nás kresťanov (a zvlášť adventistov), keď v určitom zmysle vnímame podobné poslanie, aké Boh kedysi zveril Izraelitom?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

BOŽIE VYVOLENIE

(Božie vyvolenie) nezávisí od skutkov, ale od vôle toho, kto povoláva... ako je napísané: Jákoba som miloval, ale Ezava som nenávidel. Čo teda povieme? Či nie je u Boha nespravodlivosť? Určite nie. Lebo Mojžišovi hovorí: Zmilujem sa, nad kým sa zmilúvam a zľutujem sa, nad kým sa zľutúvam. A tak teda nezáleží na tom, kto chce, ani na tom, kto beží, ale na Bohu, ktorý sa zmilúva. (Rim 9,12-16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme v úvode povedali, deviatu kapitolu správne pochopíme vtedy, keď si uvedomíme, že Pavol tu nerieši otázku spasenia jednotlivcov. Hovorí tu o konkrétnych úlohách, ku ktorým Boh povoláva konkrétnych ľudí. Boh chcel, aby sa Jákob stal zakladateľom rodu tých, ktorí budú Božími spolupracovníkmi pri šírení evanjelia do celého sveta. Z tejto pasáže nevyplýva, že Ezav nebude spasený. Boh ho chcel zachrániť rovnako ako kohokoľvek iného.

Pavol nehovorí o spasení spomenutých osôb. Boh ponúka svoju milosť každému a chce, „aby všetci ľudia boli spasení“. (1 Tim 2,4) „Zjavila sa totiž Božia milosť prinášajúca spásu všetkým ľuďom.“ (Tít 2,11) Boh si však môže vybrať národy, ktoré zohrajú určitú úlohu v jeho pláne. Ani ich neochota spolupracovať nemôže Bohu zabrániť, aby si niekoho vybral. Aj keby Ezav chcel, nemohol sa stať praotcom Mesiáša alebo vyvoleného národa.

No nijaké Božie rozhodnutie ani jeho vyhlásenie nikdy nebránili Ezavovi v prístupe k spaseniu. Dary Božej milosti sú prostredníctvom Ježiša Krista k dispozícii všetkým. My všetci sme boli vyvolení pre záchranu, nie zatratenie. (Ef 1,4.5; 2 Pet 1,10) Ak sa však zaslúbenie večného života v našom prípade nestane realitou, bude to preto, že sme sa tak rozhodli my, nie Boh. Ježiš zomrel za každého človeka. Boh vo svojom slove predstavil kľúčovú podmienku, na základe ktorej je každý človek vyvolený pre večný život – vieru v Ježiša Krista, ktorá vedie ospravedlneného hriešnika k novému životu poslušnosti.

APLIKÁCIA

- **Aj ty si bol v Kristovi ešte pred stvorením sveta vyvolený pre večný život. Toto povolanie a vyvolenie si vďaka Ježišovi dostal ako dar. Čo prežíváš, keď uvažuješ o tejto nesmiernej prednosti a nádeji? V porovnaní s týmto zaslúbením strácajú všetky ponuky tohto sveta svoju hodnotu! Bolo by tragické, keby si dovolil, aby ťa hriech pripraval o túto prednosť.**

TAJOMSTVO BOŽÍCH ZÁMEROV

Lebo Písmo hovorí faraónovi: Nato som ťa povolal do života, aby som na tebe ukázal svoju moc a aby sa moje meno rozhlasono po celej zemi. A tak sa teda zmilúva, nad kým chce, a zatvrdzuje, koho chce.

Povieš mi azda: Tak prečo ešte karhá? Ved' kto sa môže vzoprieť jeho vôli? Ó, človek, ktože si ty, že odvrávaš Bohu? Či vari povie výtvor tvorcovi: Prečo si ma takto urobil? Alebo či hrnčiar nemá moc nad hlinou, aby z tej istej hmoty urobil jednu nádobu na vznešený účel, druhú na podradný? A čo potom, ak Boh, ktorý chce ukázať svoj hnev a prejaviť svoju moc, znášal s veľkou trpezlivosťou nádobu hnevu pripravenú na záhubu, aby dal poznať bohatstvo svojej slávy na nádobách milosrdenstva, ktoré pripravil na slávu – na nás, ktorých povolal nielen zo Židov, ale aj z pohanov. (Rim 9,17-24)

Boží zásah proti Egyptu v čase exodu bol súčasťou Božieho plánu záchranu celého ľudstva. Egypťania i ostatné národy mali pochopiť, že jedine Hospodin je pravý Boh. Bolo to pozvanie pre ľudí zo všetkých národov, aby sa prestali spoliehať na svojich bohov a začali uctievať toho jediného a pravého.

Z biblickej správy je jasné, že faraón sa už rozhodol – dobrovoľne sa postavil proti Bohu. To, že Boh potom zatvrdil jeho srdce, už nesúvisí s jeho príležitosťou byť zachránený. Jeho srdce bolo zatvrdené voči výzve prepustiť Izraelitov, nie voči výzve prijať osobné spasenie. Kristus zomrel za faraóna rovnako, ako za Mojžiša, Árona a ostatných Izraelitov.

Problém je v tom, že ako hriešne ľudské bytosti máme veľmi zúžený pohľad na svet a Božie pôsobenie v ňom. Ako si môžeme myslieť, že úplne pochopíme pôsobenie a konanie Boha, ktorého nevidíme? Ved' nerozumieme ani tomu, na čo sa každý deň dívame okolo seba – napríklad v prírode... Dejiny dokazujú, že ľudia často až po stáročiach začínali chápať veci, ktoré boli pre nich dovtedy záhadou.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Je pravda, že Božiemu konaniu nie vždy rozumieme. Vďaka Ježišovi však môžeme vedieť, aký Boh v skutočnosti je, a že všetko, čo robí, je motivované láskou k jeho stvoreniu. (Ján 14,9) Ako ti toto vedomie pomáha dôverovať Bohu aj vo chvíľach, keď jeho cestám celkom nerozumieš?

APLIKÁCIA

VY STE MÔJ ĽUD

Tak hovorí aj u Ozeáša: Svojím ľuďom budem volať tých, čo neboli mojím ľuďom, a ako milovanú tú, čo nebola milovaná. A stane sa, že tam, kde sa im hovorilo: Vy nie ste môj ľud, tam sa budú volať synmi živého Boha. A Izaiáš volá nad Izraelom: Aj keby synov Izraela bolo tolko, koľko je morského piesku, zachránený bude zvyšok. Lebo Pán bude konať na zemi tak, že úplne a rýchlo uskutoční svoje slovo. Tak predpovedal aj Izaiáš: Keby nám Pán zástupov nebol nechal potomstvo, boli by sme ako Sodoma a podobali by sme sa Gomore. (Rim 9,25-29)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Vo verši 25 Pavol cituje text z Hoz 2,25 (2,23 Roh) a vo verši 26 zase Hoz 2,1 (1,10 Roh). Pozadie tvorí príbeh: Boh prikázal Ozeášovi, aby si vzal za ženu prostitútku. (Hoz 1,2) Vzťah proroka k jeho žene mal ilustrovať Boží vzťah k Izraelovi, ktorý mu bol neverný a chodil za cudzími bohmi. Deti, ktoré sa im narodili, dostali mená, ktoré vyjadrovali Božie odmietnutie a trest nad bezbožným Izraelom. Najmladší syn sa volal Lóami, čo znamená „nie ste môj ľud“. (Hoz 1,9)

Napriek tomu Ozeáš predpovedá, že po trestoch príde deň, keď Boh obnoví svoju priazeň voči tomuto ľudu, zbaví ho falošných bohov a uzavrie s ním zmluvu. (Hoz 2,11-19; 2,9-17 Roh) Potom sa tí, čo boli Lóami – „nie môj ľud“, stanú Ami – „môj ľud“.

V Pavlovej dobe patrili do Božieho ľudu („ami“) aj tí, „ktorých povolal nielen zo Židov, ale aj z pohanov“. (Rim 9,24) To je nádherný príklad evanjelia, ktoré bolo hneď od začiatku určené všetkým národom. V rovnakom duchu sa tiež ako adventisti hlásime k poslaniu, o ktorom píše kniha Zjavenie: „Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho ohlasoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu.“ (Zj 14,6) Dnes, rovnako ako v Pavlovej dobe či dobe starozmluvných prorokov, má byť dobrá správa o záchrane hlásaná po celom svete.

Pavol ťažko znášal, že mnohí z jeho krajanov odmietli pozvanie evanjelia. (Rim 9,2) Je tu však „zvyšok“, ktorý tvoria tí, čo im na tomto pozvaní veľmi záleží a prijali ho. Božie zaslúbenia nezlyhali, zlyhal človek. Máme úžasnú nádej, že Božie zaslúbenia sa skutočne naplnia. Ak sa rozhodneme veriť im a prijať ich, naplnia sa aj v našom živote.

APLIKÁCIA

❗ Koľkokrát ťa sklamlí iní ľudia? Koľkokrát si sklamal ty ich? Ak ťa toto vedomie vedie k tomu, že si viac uvedomuješ, ako veľmi potrebuješ odpúšťajúceho Spasiteľa, potom je možno práve teraz ten správny okamih odovzdať mu celý svoj život.

KAMEŇ ÚRAZU

Čo teda povieme? Pohanía, ktorí sa neusilovali o spravodlivosť, dosiahli spravodlivosť, no spravodlivosť z viery; ale Izrael, ktorý sa usiloval o zákon spravodlivosti, nedospel k zákonu. Prečo? Pretože nevychádzal z viery, ale akoby zo skutkov. Potkli sa o kameň pohoršenia, ako je napísané: Hľa, kladiem na Sione skalú úrazu a kameň pohoršenia, ale kto verí v neho, nebude zahanbený. (Rim 9,30-33)

Pavol vysvetľuje, prečo sa vyvolenému národu nedarí dosiahnuť to, o čo sa usilujú a čo s nimi Boh zamýšľal.

Je zvláštne, že pohania, ktorých Boh prijal, po niečom takom ani netúžili. Sledovali len svoje záujmy a ciele. Potom sa však stretli s posolstvom evanjelia. Keď pochopili jeho obrovskú hodnotu, s nadšením ho prijali. Boh ich vyhlásil za spravodlivých, pretože prijali Ježiša Krista ako zástupcu za svoj hriešny život. Bol to čin viery.

Problém Izraelitov spočíval v tom, že narazili na „kameň úrazu“. (Rim 9,33) Niektorí z nich, ale nie všetci (Sk 2,41), odmietli prijať Ježiša z Nazareta ako Bohom poslaného Mesiáša. Nesplňal totiž ich predstavy a očakávania. Keď prišiel, otočili sa mu chrbtom.

V závere kapitoly Pavol cituje ďalší starozmluvný text: „Hľa, kladiem na Sione skalú úrazu a kameň pohoršenia, ale kto verí v neho, nebude zahanbený.“ (Rim 9,33) V tejto pasáži Pavol znovu ukazuje, akú veľkú rolu zohráva viera v pláne spasenia. (pozri 1 Pet 2,6-8) Kameň pohoršenia? Ten, kto v neho verí, vraj nebude zahanbený? Áno, pre mnohých je Ježiš kameňom úrazu a skalou pohoršenia, ale pre tých, čo ho poznajú a milujú, je inou skalou – „skalou spásy“! (Ž 95,1)

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Prežíval si v živote chvíle, keď ti bol Ježiš tiež „kameňom úrazu“ alebo „skalou pohoršenia“? Aké to boli okolnosti? Čo spôsobilo, že sa tento tvoj postoj zmenil?

APLIKÁCIA

PODNETY NA PREHLBENIE

„Je len jedno vyvolenie – či ide o jednotlivca, alebo o národ, ktoré podľa Biblie súvisí so spasením. Mnohí sa dívajú do budúcnosti a myslia si, že dopredu boli vyvolení pre nebo. O takomto vyvolení však Biblia nehovorí. Človek je vyvolený pre to, aby *s bázňou a chvením pracoval na svojej spáse*. (Fil 2,12) Je vyvolený, aby si obliekol plnú Božiu výzbroj a bojoval dobrý boj viery. Je vyvolený, aby využíval všetky prostriedky, ktoré mu Boh dáva k dispozícii, v boji proti nesvätým túžbam, ktorými chce satan zničiť jeho život. Je vyvolený, aby bdel na modlitbách, skúmal Písmo a vyhýbal sa pokušeniu. Je vyvolený, aby rástol vo viere. Je vyvolený, aby poslušne prijal každé slovo z Božích úst a žil podľa neho. To je biblické vyvolenie.“ (GW 453.454)

„Žiadna konečná myseľ nie je schopná úplne pochopiť povahu a dielo Nekončného. Nemôžeme vystihnúť Božie hlbiny. Pre najsilnejšiu a najkultivovanejšiu myseľ, ale aj pre tú najslabšiu a najnevedomejšiu, musí táto svätá Bytosť zostať odiata tajomstvom. 'Vôkol neho sú oblaky a mrákavy, spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu'. (Ž 97,2) Jeho zaobchádzanie s nami môžeme pochopiť len natoľko, nakoľko rozlišujeme jeho s nekonečnou mocou spojenú, bezmedznú milosť. Z jeho zámerov môžeme porozumieť toľkým, koľké sme schopní chápať, ale aj potom môžeme dôverovať ruke, ktorá je všemocná, a srdcu, ktoré je plné lásky.“ (VYCH 146; Ed 169)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLÁNIE

1. Niektorí kresťania sa domnievajú, že skôr, ako sa narodili, Boh rozhodol, či budú spasení, alebo nebudú. Ak by ste patrili medzi tých, ktorých Boh vo svojej nekonečnej múdrosti predurčil na zatratenie, nemáte nijakú šancu na záchranu, aj keby ste sa o to veľmi snažili. V čom spočíva problém takéhto chápania spasenia? Aké by to malo dôsledky?
2. V čom vidíte paralelu medzi poslaním starozmluvného Izraela a tým, ako vnímame ako adventisti siedmeho dňa svoje poslanie na tomto svete? V čom sa nám darí lepšie? V čom robíme rovnaké, alebo aj horšie chyby?